

kérést előterjesztik Petár hercegnek. Megállapodtak, hogy másnap Glavacsicsinél találkoznak, aztán kézfogással, tisztelegve elbucsztak egymástól a parlamenterek.

Másnap Hupka vezérkari alezredes, egy zászlóartó, egy kürtös kíséretében megjelentek Glavacsicsinél.

A montenegróiak részéről ismét Vrbica, Radovics és Kussovac főhadnagyok jelentek meg egy zászlóartó, egy kürtös és néhány katoná kíséretében. A mieink cigarettát vittek magukkal, megkímálták a tisztet és a többi tisztosították a katonák között. A montenegrói katonák roppantul örültek, megköszönték a cigarettát.

Hupka alezredes egy százados kíséretében Vrbica főhadnagy kalauzolása mellett bekötött szemmel, gyalog ment Glavacsicsitól Buduáig, ahol Petár herceggel találkozott.

Ezalatt a főhadnagy a többi montenegrói tisztekkel beszélgetett. Megkérdezte tőlük, miért lövik Cattarót?

A montenegrói tisztek elmondták, hogy Nikita megtiltotta ugyan, hogy löjje a várost, de a Besingrádon néhány cettinjei van, akiknek rokonait repülő-bombák sebesítettek meg és ezek a várbosszu törvénye alapján lönek Cattaróra.

A montenegrói tisztek elmondották, hogy Petár herceg készséggel kiadná Pieler főhadnagy tetemét, de nem találják, bár futárokat és ordonánccokat küldték szét felkutatására.

(Szerencsére, tévedésről volt szó. A repülő-főhadnagy nem zuhant le, elrepült Bilekbe és teljes egészségben visszatért.)

Két óra múlva visszatért Buduából Hupka alezredes a századossal.

A tisztek kezét fogták egymással, tisztelgettek, elbucsztak és azóta háboruznak tovább...

Magyar Lajos.

Bárczy István polgármester

A Váci-utcai városházán ma délután volt a polgármesterválasztás. Ezt a választást nem előzte meg korteskedés és izgalom. Ez a választás tulajdonképpen kedves alkalom volt rá, hogy a főváros törvényhatósági bizottsága ünneplésben részesítse polgármesterét: Bárczy Istvánt. Bárczyt láthatóan meghatotta a szeretet és elismerés kifejezésének ez a kedves formája. A beszédben, amelyben megköszönte ezt a meleg ovációt: elmondta, hogy tisztelettel polgármestersége alatt mi minden történt Budapesten. Mennyit haladt, fejlődött és a fejlődésnek ezt a nagyszerű evolúcióját, mint állította meg a háboru. Azután beszélt a pesti fiukról, a mi katonáinkról, akik hősiességgel harcolnak és beszélt a jövőről, a háboru utáni tervekről és kötelességekről... Nagyon szép volt a polgármesterválasztás.

Bódy Tivadar alpolgármester nyitotta meg a polgármesterválasztó rendkívüli közgyűlést, és félhat órákor jelentette be a közgyűlésnek, hogy a törvényhatósági bizottság hat esztendőre egyhangulag ismét Bárczy Istvánt választotta meg Budapest polgármesterévé. Azután deputáció ment Bárczyért, akít hársány éljen és taps fogadott, amikor a közgyűlési terembe lépett. Bárczy István letette az esküt, mire Bódy Tivadar alpolgármester szép beszéddel üdvözölte.

Az üdvözlő-beszédre Bárczy hosszasan válaszolt:

— Hét hónap múlva lesz tiz éve, — így kezdte Bárczy — hogy polgármesterré lettem. Tiz év az életem javából, telve csupa nagy tervekkel, nagy akarásokkal, nagy igyekezéssel. Itt-ott kisebb-nagyobb sikerekkel. Aztán jött a néhány évi közigazgatási fullasztó, fojtogató nyomás, fülledt áramlat, mely ellankasztotta erőinket, megbénította a törekvéseinket, elapasztotta anyagi forrásainkat. Most pedig itt van a vihar. A háboru.

Ezután részletesen megemlítette a tiz év nagyobb alkotásait, majd így folytatta:

— És most majd a háboru után kezdhethük újra majdnem ott, ahol elkezdjük, sőt nem is ott, mert gondjaink alaposan megszaporodtak a háboru nyomán felfakadt új bajokkal és ehhez képest sok felé megszaporodott új feladatokkal. Azonkívül azok, akik tiz évvel ezelőtt nekünk nagy lendülettel az új munkának tiz esztendővel öre elhők lettünk, tiz, munkával, nagy erőfeszítésekkel teljes visszahozhatatlan szép esztendővel. De hagyjuk a borongó visszaemlékezést. A finom elkesergések nem a tett embereinek valók s különösen nem időszereük, mert a csüggedés felé vezetnek. Lehet-e

szabad-e ma csüggedésről beszélni, mikor ök, a derékek, a mi pompás fiaink közel másfél esztendeje állják a minden poklok megpróbáltatását s csüggedést nem ismerve áldoznak verejtéket, vért, sok szép fiatal életet a magyar nemzet becsületéért és dicsőségéért. Engedje a t. közgyűlés, hogy itt külön is kitérjek — nem is ok nélkül — a mi szűkebb értelemben vett katonáinkra, a mi szívünk büszkeségére, a győzhetetlen negyedik hadtestben harcoló pesti bakákra, a 32-esekre, a mi pesti honvédeinkre, beleértve remek huszárajainkat, a tüze-reket s a többiket mind. Ezek a mi fiaink vérükkel pecsételték azt a bizonyoságot, hogy a mi polgáraink, a mi munkásaink, — akiket a nemzet életének folyama fokozatosan elsodort a földtől a városi életbe, — sem lelkesedés, sem hűség és vitézség dolgában nem állanak a többiek mögött s méltók a magyar névnek.

Azután a jövőről beszélt, a háboru utáni feladatokról. Elmondta, hogy a városok ipara és a városok lakossága milyen nagy szerűen megállotta helyét a háboruban. Szünjenek meg — ugymond — legalább egy időre a kicsinyes torzalkodások, osztályféltekenységek, visszavonás s egyesült erővel teljesítsük kötelességünket azokkal szemben, akik értünk harcolnak. Ez a kötelesség nem merül ki a hadbayonulatak hozzatartozóinak segítkezésében, a hadiárvákért való gondoskodásban, a rokkantak megfelelő ellátásában és gondozásában. Kötelességünk fontosabb része az, amelyvel a jövőnk nemzedéknek tartozunk. Kikből áll a mi derék hadseregünk legnagyobb része? A vagyon-talanokból, a szűkös sorban levőkből, a kismemberekből, akiket nemcsak a háboruban pusztít a halál, hanem pusztít a békében az élet: az egészségtelen lakás, a nyomán járó népbetegségek, a fokozott erkölcsi veszedelmek, egyszerűen a nyomorúság. A közegészségügy nagyarányú fejlesztése, a lakásviszonyok s a vagyon-talanok gazdasági viszonyainak javítása, a munkások biztosítása munkanélküliség esetére, az országos munkásbiztosítás kiegészítése az agkori biztosítással, a munkásvédelem fokozása, a népelelmezés javítása. Ez a hatósági és társadalmi embervédelem tudná csak gyorsan pótolni a magyar nemzet nagy ember-vesztését. Nehéz feladat lesz a háboru után az ország és a városok, közöttük elsősorban a főváros pénzügyi egyensúlyát oly módon helyreállítani, hogy a felsorolt nagy feladatok megoldását s emellett az ország közigazgatási fejlődését is lehetővé tegyük. Pedig ez a legfontosabb cél, mert a közigazgatás terén megfelelő előkészítés mellett úgy érzem, igen nagy perspektívák fognak előttünk megavilni.

Nagyon érdekes, amit a magyar kulturáról mondott. Elmondta, hogy ha a külföld régóta áhitott és most fiaink drága vérevel megszerzett becsülését mi polgárok is meg akarjuk érdemelni: álljunk ellen továbbra is minden másfajta törekvésnek. Ne engedjünk kulturintézményeinkbe, színházainkba, bárminő olyan helyre, ahol a közönység okulást vagy szórakozást keres, belopódzni olyan törekvéseket, amelyek a magyar nyelv kizárólagos uralmát a magyar fővárosban kikezdehetnék.

Beszédét így végezte:

Tisztelt közgyűlés! Eddig nem ismertem nagy és igen nehéz feladatok várnak reánk. Nem tudom: képességem és erőm elégséges-e ennek a munkának legfőbb vezetésére, irányítására. De érzem magamban az akaratot, az elszánt tette kész akaratot. Erős hittel megyek a küzdelmes munkának.

A polgármester beszédét általános nagy teletszék kísérte.

Az elnöklést ezután dr. Bárczy István polgármester vette át és bejelentette, hogy a kijelölt választmány az alpolgármesteri állásokra a következő jelöléseket tette: első alpolgármester Bódy Tivadar dr., második alpolgármester Festetics Géza gróf; az alpolgármesteri címmel és jelleggel felruházott tanácsosi állásra a pályázó tanácsosok közül hatot jelölt a következő sorrendben: Folkusházy Lajos, Déri Ferenc dr., Buzsáki Károly, Buzáth János dr., Márkus Jenő dr. és Harrer Ferenc dr. Az alpolgármestert választó közgyűlés mához egy hétre, november 24-én lesz. Mikor a polgármester a jelöltek felsorolásában Déri Ferenc nevéhez ért: ismét kitért a taps és élienész vihára. A közgyűlés rokonszenve megnyilvánult Déri Ferenc mellett.

Az elnök indítványára elhatározta továbbá a közgyűlés, hogy az árvaszéki elnököt, a tisztí főügyészt, a tisztí főorvost, a főszámvevőt, a tizenhat tanácsost, az árvaszéki elnökhelvettest és a tisztí főügyészhelvettest december 1-én tartandó rendes közgyűlésen választják meg.

A kilenc árvaszéki ülnök, a hat tisztí ügyész, a 16 főjegyző, 34 tanácsjegyző, 4 árvaszéki jegyző, 4 tisztí alügyész, 22 kerületi orvos és 10 városbíró, továbbá a krisztinavárosi plébános választása a december 15-én tartandó rendes közgyűlésen fog megtörténni. Ugvanzen a közgyűlésen megválasztják még a bíráló választmányt, a bíráló választmány és a közigazgatási bizottság újjáalakítása és az egyes szakbizottságokban megválasztott tagsági helyek betöltése.

1915. november 18.

A közgyűlés a polgármester indítványaihoz hozzájárult, mire a tanácskozás véget ért. A közgyűlés tagjai a polgármester zajos ünneplése közben távoztak a teremből.